

Szovátai Hírmondó

Önkormányzati tájékoztató

IX. évf. 89. szám 2011. szeptember

Népszámlálás – október 20–31.

A 2011. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS MÓDSZERTANI ALAPELVEI

A 2011. évi romániai nép- és lakásszámlálás elvégzéséről szóló 2007. évi 36. számú Kormányrendelet értelmében a NÉP- ÉS LAKÁSSZÁMLÁLÁST (a továbbiakban: népszámlálás) 2011. október 20–31. között kell végrehajtani Románia teljes területén.

CÉLOK

- elsődleges cél – átfogó és minőségi adatokat szerezni a lakosság számáról és területi megoszlásáról, a demográfiai és társadalmi-gazdasági struktúráról, a lakossági háztartásokról, a lakásállományról és lakás körülményekről, illetve a lakásoknak helyet adó épületekről.

- kiegészítő cél – megfelelő alapot nyújtani a különböző demográfiai és társadalmi-gazdasági jelenségek dinamikájára összpontosító elemzésekhez, mely cél szorosan összefügg az adatok nemzetközi szintű, valamint a korábbi romániai népszámlálási adatokkal való összehasonlíthatóságának követelményével.

A népszámlálás alapvető célja – lényeges és minőségi információkat szolgáltatni a gazdasági és

társadalmi téren gyakorolt kormányzati politikákhoz, beleértve a humánfejlesztést, a kutatást és az üzleti szférát.

MEGFIGYELÉSI EGYSÉGEK

A nép- és lakásszámlálás több (összeírandó) megfigyelési egységre terjed ki:

- épületek
- lakóegységek (lakások és egyéb lakóegységek, kollektív lakóegységek)
- háztartások
- személyek.

AZ ÖSSZEÍRÁS KÖRE

LAKOSSÁG

Össze kell írni minden román állampolgárságú, romániai lakóhellyel rendelkező személyt (függetlenül attól, hogy a népszámlálás idején az országban vagy külföldön tartózkodik), valamint minden olyan külföldi állampolgárt vagy hontalan személyt, aki Romániában állandó vagy ideiglenes lakhellyel rendelkezik (függetlenül az itt tartózkodás okától: menekültek, menedékkérők, román állampolgárságot kérelmezők, üzleti vagy magánügyben az országba érkezett személyek).

LAKÁSOK ÉS ÉPÜLETEK

Össze kell írni:

- minden lakóépületet;
- minden olyan egyéb rendeltetésű épületet, amelyben lakások vannak;
- kollektív lakóegységekkel rendelkező épületeket (iskolai és egyetemi bentlakások, munkásszállások, otthonház egyedülálló számára, gyermekotthonok, idő-

sek otthona, szállodák, kórházak, szanatóriumok, menedékházak stb.) és a bennük levő lakásokat;

- építés alatt álló, részben lakott épületeket;

- lakott vagy üresen álló lakásokat, függetlenül attól, hogy milyen épületben vannak (lakóépületben, szálloda vagy bentlakás jellegű kollektív lakóegységben, egyéb rendeltetésű épületben);

- az olyan egyéb lakóegységeket – szükségslakóhelyeket, amelyeket ideiglenes építményekben (barakk, viskó stb.), a lakóépülettől különálló mellékhelyiségekben vagy gazdasági épületekben (konyha, raktár, garázs stb.), a lakóépületben levő mellékhelyiségekben vagy egyéb rendeltetésű helyiségekben (szárító, mosókonyha, pince, padlás stb.), vagy pedig mozgó egységekben (vagon, utánfutó, uszály stb.) alakították ki, és életvitelszerűen laknak bennük;

- külföldi állampolgárok tulajdonában levő épületeket és lakásokat, amelyekben állandó vagy ideiglenes romániai lakhellyel rendelkező román vagy külföldi állampolgárok laknak.

jegyezni

- a jelenlévő személyeket lakóhelyükön kell nyilvántartásba venni (vagyis ott, ahol megtalálják őket – a lakásban, egyéb lakóegységekben vagy kollektív lakóegységben);

- a háztartásból a népszámlálás teljes időszaka alatt hiányzó személyeket a lakóhelyükön kell nyilvántartásba venni, amihez adatokat szolgáltatathat:

- a háztartás egy felnőtt tagja;

- más személyek (b) (szomszédok, ingatlangondnok stb.), amennyiben a releváns adatok birtokában vannak. Ebben az esetben nem kerülnek bejegyzésre az etnikulturális jellemzők;
- a külföldön, diplomáciai és konzuli képviseleteken vagy román kereskedelmi kirendeltségekben tartózkodó román állampolgárokat a Külügyminisztérium veszi nyilvántartásba A 2011. évi romániai nép- és lakásszámlálás megszervezéséről és lebonyolításáról szóló 1502/2009. számú Kormányhatározat előírásai alapján;
- a külföldön tartózkodó (magán-, szolgálati-, üzleti ügyben, ott dolgozó, tanuló stb.) román állampolgárokat azokban a háztartásokban kell nyilvántartásba venni, amelyeknek tagjai, a háztartás többi tagja által szolgáltatott adatok alapján

Sajátos esetek

- a kiskorúakat és az értelmi vagy testi fogyatékkal élő személyeket (akik nem szolgálhatnak pontos válaszokkal) a háztartás többi tagja vagy a velük együtt élő személyek által szolgáltatott adatok, valamint a születési bizonyítvány és személyazonossági iratok alapján kell nyilvántartásba venni;
- a személyazonossági iratokkal nem rendelkező személyeket kizárólag a saját nyilatkozatuk alapján kell nyilvántartásba venni;
- az írni és olvasni nem tudó személyek kérhetik egy ismerős jelenlétét (szomszéd, rokon stb.), aki segít nekik az űrlapok tartalmát megismerni és megérteni, ahhoz hogy az adatfelvétel végzetével az ügy ismeretében igazolhassák aláírásukkal a bejegyzett adatok hitelességét;
- a más állampolgárságú vagy állampolgárság nélküli személyeket saját nyilatkozataik és útlevelük, határátlépesi igazolványuk vagy tartózkodási engedélyük alapján kell nyilvántartásba venni;
- a nehezen megtalálható, váltott munkában dolgozó személyeket

lakcímkükön/lakóhelyükön hagyott értesítésben kell tájékoztatni egy későbbi adatfelvételi időpontról (nap, óra), megkérve őket, hogy akkor tartózkodjanak otthon az adatfelvétel érdekében.

LAKÁSOK ÉS ÉPÜLETEK

A lakásokra és épületekre vonatkozó adatokat a háztartás egy felnőtt tagjának a nyilatkozata alapján kell nyilvántartásba venni

- egyes jellemzők bejegyzéséhez szükség lehet bizonyos iratok megtekintésére (például a lakásokhoz tartozó szobák és konyhák alapterületét a háztartásban élő egyik felnőtt személy nyilatkozata alapján kell nyilvántartásba venni, aki erre a célra bizonyos dokumentumokat használhat fel, mint például adás-vételi szerződés, bérleti szerződés stb.), amelyeket azonban a számlalóbiztos nem kérhet el.

AZ ESZMEI IDŐPONT ÉS AZ ADATFELVÉTELI IDŐSZAK

ESZMEI IDŐPONT

- a népszámlálási űrlapokba bevezetett adatok a 2011. október 20-án, 0 (nulla) órakor érvényes helyzetre vonatkoznak, ami alól kivételt képez a munkaidőre vonatkozó információ, ami az eszmei időpontot megelőző hétre vonatkozik.

SZEMÉLYEK

- az eszmei időpont és az adatfelvétel időpontja közötti időszakban egyes háztartásokban megváltozhat a személyek száma vagy állapota a születések, elhalálozások, házasságkötések, lakhely- vagy lakcímváltoztatás stb. következtében

Össze kell írni:

- a 2011. október 20., 0 óra előtt született gyermekeket;

- a 2011. október 20., 0 óra után elhunyt személyeket (mivel életben voltak a népszámlálás eszmei időpontjában).

Nem szabad összeírni:

- a 2011. október 20., 0 óra után született gyermekeket (annak ellenére, hogy az adatfelvétel tényleges időpontjára már megszülettek);

- a 2011. október 20., 0 óra előtt elhunyt személyeket.

LAKÁSOK

- az eszmei időpont és az adatfelvétel időpontja közötti időszakban megváltozhat a lakásállomány egyes épületek vagy lakások átadása vagy lebontása következtében;

Össze kell írni:

- azokat az épületeket és lakásokat, amelyek lebontása az eszmei időpont (2011. október 20., 0 óra) után kezdődött el.

Nem szabad összeírni:

- ha a lakóépület egy vagy több lakását az eszmei időpont után (azaz 2011. október 20., 0 óra után) adták át, akkor ezeket nem tekintjük lakottnak a nép- és lakásszámlálás eszmei időpontjában, annak ellenére, hogy az épület összeírásának időpontjában

Minden magyar számít

Igen, mindenik számít. De mire? Hát valamire. Egy jobb életre bizonyosan, mert kódozva van belé a már meglévővel szembeni elégedetlenség, no meg a több és jobb vágya és reménye.

De most nem erről van szó. Ez a jelszó nem ezt fejezi ki, hanem azt, hogy minden magyar érték a magyar közösség számára, amely fontosnak tartja létezését, ergo számol vele, mert általa lesz erősebb. Tehát minden magyarra számít a közössége. Számít rá, hogy a népszámlálás során nem hagyja magát tévútra vezetni, nem hagyja magát megosztani alságos eszközök által székelynek, csángónak vagy valami másnak, hanem a kérdező biztosnak megvallja magyar identitását, mert elsősorban magyarok vagyunk, és csak magyarságunkon belül lehetünk székelyek vagy csángók.

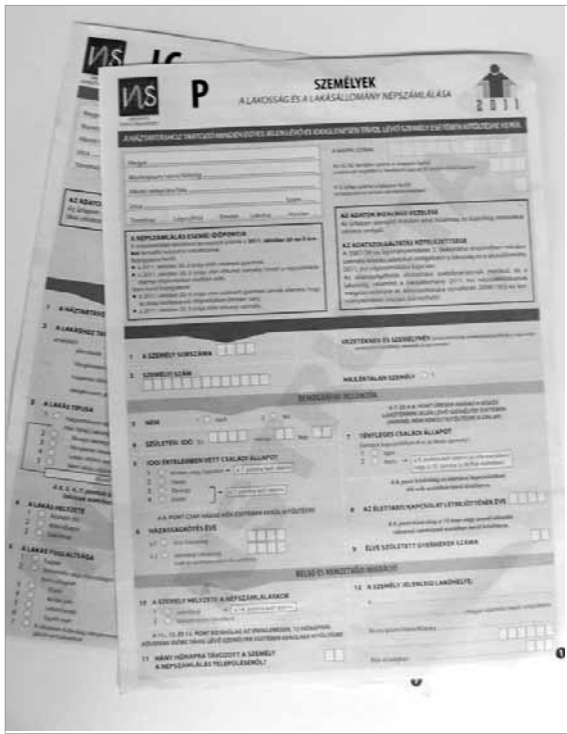
Ennek a népszámlálásnak az adatai majd újabb tíz évre számtalan olyan dolgot megfognak határozni, ami a magyar közösség számára fontos.

„A magyar nemzetiségűek számarányától függ az elkövetkező tíz évben a magyar iskolák, óvodák, egyházak, kulturális intézmények sorsa egész Romániában. A magyarok számától függ majd, hogy Székelyföldön vagy Partiumban anyanyelvükön tanulhatnak-e a diákok, hogy használhatjuk-e a magyar nyelvet az önkormányzatokban. Éppen ezért nagyon fontos, hogy a kérdőíven a „maghiară”-t, azaz a magyart diktáljunk be a nemzetiséghez (etnia) és az anyanyelvhez is (limba maternă).

Nem veszélyeztet senkit az, ha a népszámláláson merjük vállalni magyarságunkat. Vállaljuk bátran még akkor is, ha a családban él más nemzetiségű is. Népszámláláskor három űrlap a leggyakoribb: a lakásra, a háztartásra, illetve a személyre vonatkozó. Fontos, hogy a kérdezőbiztos kizárólag tollat és golyóstollat használhat. A félreértések elkerülésére magyar nyelvű mintaűrlapot lehet igényelni a kérdezőbiztostól, ez segíthet az űrlapokon szereplő kérdések megválaszolásában.”

– olvasom egy tájékoztatóban. Igen, minden magyar fontos. És minden magyar számít. Mert ki másra számíthatna?

Molnos Ferenc

AZ ADATFELVÉTEL MÓDSZERE

Az adatokat felnőttkorú személyek nyilatkozatai alapján kell felvenni.

Annak érdekében, hogy az összes állampolgár összeírásra kerüljön, annyiszor kell ellátogatni egy lakcímrre, amíg a háztartás legalább egy tagjával sikerül kapcsolatba lépni, vagy pedig lehetőség szerint olyan más személyektől kell információkat szerezni, akik helytálló adatokat tudnak szolgáltatni.

SZEMÉLYEK

A személyekre vonatkozó adatokat a személyazonossági irataik (személyazonossági igazolvány, születési bizonyítvány, útlevél, határátlépesi igazolvány, tartózkodási engedély) alapján kell be-

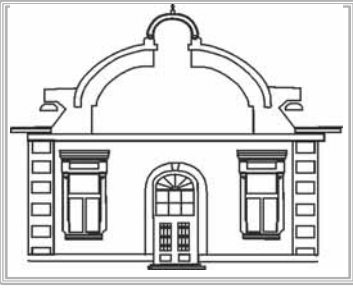
nyitvány és személyazonossági iratok alapján kell nyilvántartásba venni;

- a személyazonossági iratokkal nem rendelkező személyeket kizárólag a saját nyilatkozatuk alapján kell nyilvántartásba venni;

- az írni és olvasni nem tudó személyek kérhetik egy ismerős jelenlétét (szomszéd, rokon stb.), aki segít nekik az űrlapok tartalmát megismerni és megérteni, ahhoz hogy az adatfelvétel végzetével az ügy ismeretében igazolhassák aláírásukkal a bejegyzett adatok hitelességét;

- a más állampolgárságú vagy állampolgárság nélküli személyeket saját nyilatkozataik és útlevelük, határátlépesi igazolványuk vagy tartózkodási engedélyük alapján kell nyilvántartásba venni;

- a nehezen megtalálható, váltott munkában dolgozó személyeket

Képviselői fogadónap

Kerekes Károly parlamenti képviselő október 7-én, pénteken 10 órától tartja következő fogadónapját szováti parlamenti irodájában.

Városházi anyakönyvi adatok

Bejelentett újszülöttek: Lőrinczi Brigitta (szülei: Lőrinczi György és Lőrinczi Erzsébet); Gyerkó Tamara Henrietta (szülei: Gyerkó András és Kiss Enikő); Bíró Harmat Ibolya (szülei: Bíró Sándor és Bíró Márta); Sallai Alexandra (szülei: Sallai Károly és Sallai Judit Mónika); Szabó Zsolt (szülei: Szabó Zsolt és Szász Melinda); Szabó Emma Tímea (szülei: Szabó Béla és Szabó Emma); Chirteş Maria Irina (szülei: Chirteş Viorel és Chirteş Hajnal); Györfy Alexandra (szülei: Györfy Béla és Györfy Gyöngyike); Kacsó Péter (szülei: Kacsó István és Kacsó Angéla Izabella); Molnár Bernadett (szülei: Molnár Tibor és Molnár Mónika);

Isten éltesse Őket!

Házasságot kötöttek: Simon László Róbert (Gyergyószentmiklós) – Moga Anna (Parajdi út 36 szám); Bokor András (Farkas utca 21 szám) – Néma Mónika (Petőfi Sándor lakónegyed D4/9 szám);

Boldog házasságot!

Elhunytak: Fülöp Mária (1938) – Csendes utca 13 szám; Baróti Juliána (1919) – Rózsák útja 12 szám; Megyes Irma (1954) – Petőfi Sándor lakónegyed G1/5 szám; Hudák Zsuzsanna (1942) – Vadász utca 17 szám; Kelemen Rozália (1937) – Fő út 71 szám; Kénesi Eszter (1928) – Hóvirág utca 1 szám;

Nyugodjanak békében!

Szóváta címere

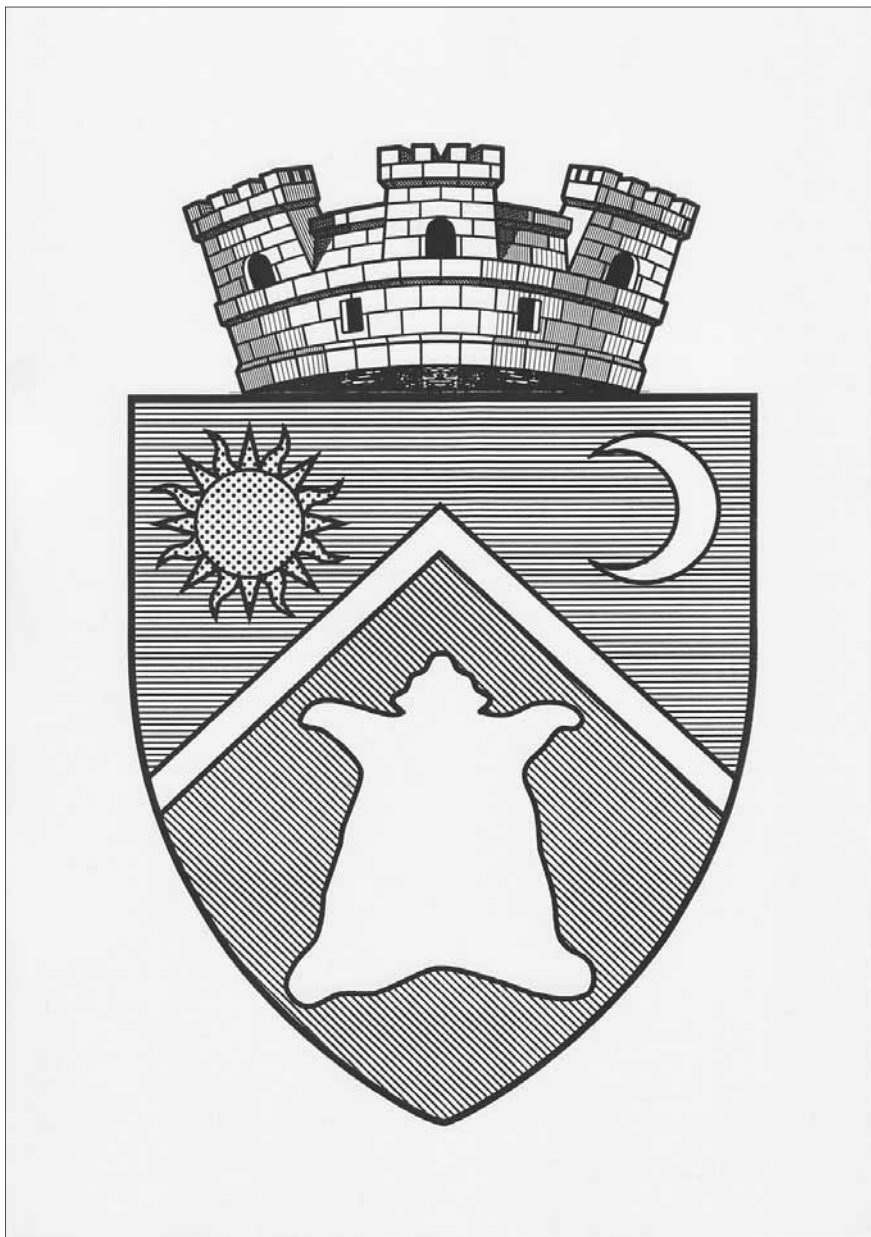
Mindannyian ragaszkodunk bizonyos jelképekhez, melyekről úgy véljük, hogy kifejeznek minket, amelyekre ha ránézünk, egyfajta bizonyosságot érzünk, hogy nem vagyunk egyedül a világon, s hogy összetartozunk másokkal, akik látára hasonlót éreznek, mert a jelké-

peknek ilyen összefogó szerepük van. A címer is ilyen. Tulajdonképpen önmön magunkból közreadott, sok-sok darabból egygyé gyúrt valami, amit mindannyian a magunkénak tudunk, anélkül, hogy kisajátítanók, mert éppen azt értékeljük, hogy nemcsak saját arcunkat, de egész kö-

zösségünket megtaláljuk benne. És jó egy közösség részének lenni. Sőt, ez az egyetlen lehetséges életforma, amit elviselni bír az ember.

A címerünk tehát azt jelzi, hogy közösség vagyunk, és még egyáltalán vagyunk.

molnos

lemezték az kerekén 20 éve tartó, húzódo eljárást. Hogy miért csak most mért nem hamarabb? Jó kérdés, főleg, hogy akár tucatnyi javaslat, változat is született az évek során. Legfőképp formai okok miatt. Nem hiányságok vagy hibák inkább eltérések voltak okok. A hazai heraldikai, címertani előírások nagyon merevek, legalábbis települési jelképek szintjén: a címerpajzs formája, a bástyakorona, a különböző elemek használata, keverése stb. Pl. a kiterített medvebőr, aminek fontosságát – azt hiszem – nem kell magyarázni mint nem szabványos, nem közismert heraldikai elem ellenérzéseket váltott ki szakmai körökben. Ennek ellenére sikerült azt megfelelőké-

pen megindokolva elfogadtatni a legmagasabb szinteken is: a Román Tudományos Akadémia keretében működő nemzeti heraldikai bizottsággal is.

A 2011. július végén kiadott Kormányrendelet immár hivatalossá teszi a címet. Ez azt jelenti, hogy az használható településünk nevében megfogalmazott, kiadott iratokon, jelképeken, emléktárgyakon.

Kiss János

Régmúlt idők hagyománya, ami ma is él, hogy valamiképpen megjelöli önmagát az egyén vagy egy közösség. Jelnek, jelképnek pedig olyasmit választ, ami egyértelműen rá utal, kétségek nélkül Őt jelképezi.

Az 1989-es változást követően lehetőség nyílt arra, hogy településeknek egyenként is legyenek címereik. Már az első években kezdeményezés született arról, hogy elkészüljön Szóváta

címere. Jó érzéssel a tervezők helyi jellegzetességekre alapozva vágtak neki. Az akkori helytörténeti ismeretek fényében például még szerepelt a medve mellett egy unikornis is, mint Kornis család jelképe, akikről, mint később kiderült nem sok, de főleg nem jó közük volt Szováthoz.

Az évek során több terv is készült helybeli kezdeményezések, kiváló ötletek melyek e végleges formában is belefoglaltattak, jel-

Új bekötés az iskolánál

Hajdanában a szomszédos magántelken keresztül kötötték rá az akkor még 1-es Számú Általános Iskolának nevezett oktatási intézményt a városi víz- illetve csatornahálózatra. A vezetékek helyén ma új épületet emelnek, így aztán szükségesszerű lett a vezetékek átköltöztetése a város tulajdonában lévő területre. A vezetékcsere, a bejárati járda alá, közvetlenül iskolakezdés előtt végezték el. A rákötés a városi hálózatra utolsó

műveletként nem történet meg vízlezárással.

Sajnos, a vízszolgáltató nem értesítette az érintett lakosságot, így aztán nagyszámú ember maradt víz nélkül. A bejelentés hiánya nagyon sok lakásban okozott kellemetlenséget elsősorban a fürdőszoba-használat során! Tetézte a bajt, hogy a lakóknak fogalmuk sem lehetett róla, meddig tart ez a szükségállapot.

A művelődési háznál is

A Domokos Kázmér Művelődési Háznál is csatornázta. A régi vezeték az elmúlt időszakban eldugulásával számtalan kellemetlen helyzetet okozott a művelődési ház működtetése során. Mikor a legnagyobb igény lett volna rá – egy-egy teltházás előadás alkalmával vagy nagy embertömeget vonzó rendezvények idején – rendre éppen akkor mondta fel a szolgálatot.

Bizony megért a cserére, A mosdó és illemhely kulturált használatához halaszthatatlanná vált az új vezeték megépítése.

Most megtörtént. A vezeték bekerült a földbe. Kívülről nyoma sem látszik a munkálatoknak, az udvar feltört betonja is ki van egészítve. Most már csak bízhatunk, hogy jó munkát végeztek rajta, s jól fog szolgálni az elkövetkező évtizedekben!

Túljutni az alapozáson

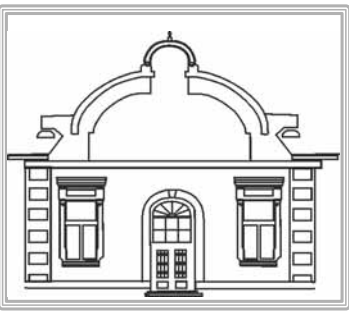
Minden építkezés látványos része az, amikor szemlátomást emelkednek a falak, s úgy törnek az ég felé, mint gyorsított filmen a növekedő fűszálak.

Ám ahhoz, hogy a falak növekedésbe fogjanak, túl kell lenni az alapozáson. Az alapozást, persze, mindenki utálja, mert földtúrással kezdődik, s úgy beássák magukat az építők, hogy onnan már csak a

fölköttek kifeszített kék eget látják. Talán innen is ered a vágyuk, hogy falaik afelé emelkedjenek.

A bővítési munkálatok miatt nehéz bejutni a szováti kórházba. A jó időt kihasználva, az építők igyekeznek mihamarabb túljutni az alapozáson. Igyekezniük kell, mert nemcsak az időjárásra kénytelenek figyelni, de a záros határidőre is.

Despre recensământul populației și al locuințelor

Sfera de cuprindere a recensământului populației și al locuințelor

Populație

Se vor înregistra toți cetățenii români cu domiciliul în țară (indiferent dacă la momentul recensământului se află în țară sau în străinătate), precum și persoanele de cetățenie străină sau fără cetățenie care au domiciliul (reședința permanentă) în România sau o reședință temporară (indiferent de motivul stabilirii: refugiați, solicitanți de azil, solicitanți de cetățenie română, străini sosiți pentru afaceri sau în interes personal).

Nu se vor înregistra persoanele de cetățenie străină din cadrul reprezentanțelor diplomatice și consulare sau din cadrul reprezentanțelor organizațiilor internaționale, precum și membrii familiilor lor, personalul forțelor armate străine, personalul flotei comerciale navale și aeriene, precum și corespondenții de presă care, la momentul de referință al recensământului, se află pe teritoriul țării.

Locuințe și clădiri

Se vor înregistra:

- toate clădirile de locuit;
 - clădirile cu altă destinație în care se află locuințe;
 - clădirile cu unități de locuit în comun (internate școlare, cămine pentru studenți, dormitoare pentru muncitori, cămine de nefamiliști, case de copii, cămine pentru bătrâni, hoteluri, spitale, sanatorii, cabane turistice etc.) în construcții rovizorii (barăci, colibe etc.), în construcții gospodărești și dependințe izolate de clădire (bucătării, magazii, garaje etc.), în dependințe și spații cu altă destinație din clădire (uscătorii, spălătorii, pivnițe, poduri etc.) sau în unele unități mobile (vagoane, remorci, șlepuri etc.) locuite permanent;
 - clădirile și locuințele aflate în proprietatea unor cetățeni străini, în care locuiesc cetățeni români sau străini (care au domiciliul sau reședința emporară în România).
- Nu se vor înregistra:
- clădirile cu altă destinație (administrativă, industrială, comercială, socialculturală, agrozootehnică), spațiile de depozitare, dacă în incinta acestora nu se află locuințe sau unități de locuit în comun;
 - cazarmile, închisorile sau alte

clădiri aflate în incintele păzite ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor, Ministerului de Justiție și Serviciului Român de Informații;

- clădirile situate pe teritoriul României deținute cu titlu de proprietate de alte țări, administrate de reprezentanțele diplomatice și consulare ale țărilor respective sau de reprezentanțele organizațiilor internaționale, dacă în cadrul lor nu au domiciliul/reședința cetățeni români.

Metoda de înregistrare

Înregistrarea informațiilor referitoare la persoane și locuințe se va face pe baza declarațiilor persoanelor majore.

PERSOANE – prin solicitarea actelor de identitate (actul de identitate, certificat de naștere, documente de trecere a frontierei, permise de ședere) – pentru înregistrarea corectă a datelor de identificare a persoanelor.

- copiii minori și persoanele adulte cu deficiențe fizice sau mintale (care nu pot da răspunsuri corecte) - vor fi înregistrați pe baza declarațiilor celorlalți membri ai gospodăriei sau ale persoanelor cu care aceștia onvieuiesc și a consultării certificatelor de naștere, respectiv a actelor de identitate;

- persoanele care nu au acte de identitate - înregistrarea se va face exclusiv pe baza propriilor declarații ale persoanelor în cauză;

- persoanele care nu știu să citească și să scrie - pot solicita prezența unui cunoscut de-al lor (vecin, rudă etc.) care să le ajute să cunoască și să înțeleagă conținutul formularelor, pentru ca, la sfârșitul înregistrării, să oată confirma, prin semnătură, veridicitatea datelor înregistrate, în cunoștință de cauză;

- persoanele de altă cetățenie ori fără cetățenie – se vor solicita documentele de trecere a frontierei sau permisele de ședere;

- persoanele greu de găsit, care lucrează în schimburi/ture - recenzorul va lăsa, la domiciliul/reședința acestora, o înștiințare, prin care va indica ziua și ora când aceste persoane sunt rugate să fie acasă, pentru a fi înregistrate, cu ocazia unei vizite ulterioare.

LOCUINȚE – prin consultarea unor documente legale de către persoana recenzată, fără însă ca acele documente să fie solicitate de către recenzor.

În cazul înregistrării datelor despre locuințe, o serie de caracteristici ar putea necesita consultarea unor documente. Astfel, suprafața camerelor și a bucătăriilor din locuințele supuse recenzării se va înregistra pe baza declarației persoanelor adulte din gospodărie, care pot folosi, în acest scop, unele documente (de

exemplu: contractul de cumpărare, de închiriere etc.), fără ca acestea să fie solicitate de recenzor.

Persoanele prezente la reședință:

- vor fi înregistrate de către recenzorul sectorului de recensământ în care se află amplasată locuința/unitatea locuită din necesitate sau spațiul colectiv de locuit.

Persoanele absente din gospodărie, pe toată durata înregistrării:

- vor fi înregistrate, la reședință, de către recenzor:

- pe baza informațiilor furnizate de către o persoană adultă din gospodărie;

- pe baza declarației altor persoane (vecini, administrator de imobil etc.), în măsura în care acestea dețin informațiile respective (în cazul în care toate persoanele din gospodărie lipsesc pe toată perioada de înregistrare). Pentru acestea nu vor fi înregistrate caracteristicile etno-culturale.

- recenzarea cetățenilor români plecați în străinătate în cadrul misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și reprezentanțelor comerciale românești din străinătate se va face anticipat de către Ministerul Afacerilor Externe, pe formulare speciale, individuale, în conformitate cu prevederile H.G. nr. 1502/2009 privind organizarea și desfășurarea recensământului populației și al locuințelor.

Pentru persoanele și gospodăriile respective, recenzorul va găsi formularele P special completate în mapa de recensământ și le va transcrie în formularul LGP.

- cetățenii români plecați în străinătate în interes personal, de serviciu, pentru afaceri, la lucru, la studii etc. vor fi recenzați în gospodăriile din care fac parte, pe baza declarațiilor celorlalți membri ai gospodăriei.

Momentul de referință al recensământului și perioada de înregistrare

Momentul de referință (momentul critic)

- datele care se înscriu în formularele de recensământ se referă la starea de fapt existentă la ora "0" din ziua de 22 octombrie 2011, cu excepția timpului de lucru care se referă la săptămâna dinaintea momentului de referință.

PERSOANE

Între momentul de referință și ziua înregistrării pot interveni unele modificări ale numărului și situației familiale a persoanelor dintr-o gospodărie, ca urmare a nașterilor, deceselor, căsătoriilor, schimbărilor de domiciliu/reședință etc.

Se înregistrează: ☑ un copil născut înainte de ora "0" din ziua de

22 octombrie 2011;

- o persoană decedată după ora "0" din ziua de 22 octombrie 2011 (întrucât era în viață la momentul de referință al recensământului).

Nu se înregistrează:

- un copil născut după ora "0" din ziua de 22 octombrie 2011 (chiar dacă el există la data când se completează formularul);

- o persoană decedată înainte de ora "0" din ziua de 22 octombrie 2011.

LOCUINȚE

Între momentul de referință și momentul înregistrării în formularele de recensământ pot interveni schimbări și în ceea ce privește situația fondului de locuințe, ca urmare a dării în folosință sau a demolării unor clădiri sau locuințe.

Se înregistrează:

- locuințele și clădirile a căror demolare a început după momentul de referință (după ora "0" din ziua de 22 octombrie 2011).

Nu se înregistrează:

- dacă într-o clădire de locuit au fost date în folosință populației una sau mai multe locuințe după momentul de referință - deci după ora "0" din ziua de 22 octombrie 2011 - acestea nu se vor considera drept locuințe ocupate la momentul de referință al recensământului, deși, la data înregistrării clădirii în formularul de recensământ, locuințele erau ocupate efectiv.

Perioada de înregistrare ☑ 22-31 Octombrie 2011.

Acțiuni pe care trebuie să le întreprindă recenzorul

- recomandă persoanelor din gospodărie, care urmează a fi recenzate, să pregătească actele de identitate ale membrilor gospodăriei, pentru ziua în care se va face efectiv înregistrarea;

- recenzorul înmânează fiecărei gospodării o listă care cuprinde câteva caracteristici, care vor fi înregistrate la recensământ și care ar necesita consultarea unor documente sau un timp mai mare de gândire (etnia, ocupația, locul de muncă, statutul profesional, instituția de învățământ absolvită, data stabilirii în localitatea de recenzare, anul construirii clădirii, materialul de construcție al pereților exteriori ai clădirii, suprafața camerelor de locuit etc.);

- în cazul persoanelor care intenționează să plece din gospodărie în alte localități din diverse motive și urmează să lipsească de acasă pe întreaga durată a recensământului, recenzorul va recomanda ca, înaintea plecării, aceștia să comunice celorlalți membri ai gospodăriei toate datele personale, pentru a se putea asigura înregistrarea lor corectă în formularul de recensământ;

Tabăra de Crucea Roșie în orașul Tata

În acest an deja a șaptea oară am fost invitați în tabăra de Crucea Roșie cu 5 copii, alături de 50 de copii din orașul înfrățit Tata din Ungaria în perioada 20-28 august 2011.

Copiii taberei au avut o săptămână plină cu diferite activități, cu concursuri, unde și-au arătat talentul și hărnicia lor.

Copiii noștri au participat la concursurile *Cine știe, câștigă*, *Concurs de circulație*, *Cea mai frumoasă cameră din tabără*, *Concurs tir cu arcul*, *Concurs de înot*, unde au primit multe premii și cadouri.

Au fost organizate mai multe activități cultural-sportive și educative la care au participat copii: descifrarea scrierii sanscrite, baie cu spuma, o tură cu trenulețul care a oferit admirarea orașului Tata, cu vaporețul pe lacul Öregtő, activități practice de lucru artizanal, prezentarea și efectuarea practică a exercițiilor de prim ajutor a unei echipe SMURD, vizionare pieselor de teatru de păpuși, excursie în jurul lacurilor și prezentarea lor, foc de tabără.

Prin activități comune sa-născut noi prietenii, astfel devenind mai profundă relația între cele două orașe înfrățite.

Cu această ocazie adresăm mulțumirile noastre celor care au făcut eforturi deosebite ca și pe timp de criză să se desfășoare tabăra în condiții optime: conducerea Crucii Roșii din orașul Tata, personal secretarului Crucii Roșii teritorial, Jámbor Imre, a sponsorilor din Tata precum și Primăriei din orașul Sovata, care ne-au asigurat călătoria copiilor pînă la Budapesta și înapoi!

Dénes Magdolna
președinta Crucii Roșii din Sovata

Primăria orașului Sovata

545500 Sovata, str. Principală nr. 155
Tel: 0265 - 570218
Fax: 0265 - 570524
E-mail: secretariat@primaria.sovata.ro

Program audiențe

Primar: Péter Ferenc:
Marți - de la ora 11,00;
Viceprimar: Hegyi Mihály:
Miercuri - de la ora 11,00;
Secretar: Domokos András:
Joi - de la ora 11,00;

Tiroli minta

Sajátos democráciánkban immár két évtizede hányan és hányan hány és hány területen próbálják felfedezni a „spanyolviaszt”, ahelyett, hogy körülnéznék, hadd lám mások milyen megoldásokat találtak és alkalmaznak eredménnyel már igen régóta. De nem és nem. Nem akarnak ők idegen minták után menni, a saját képükre valót keresik.

Pedig a sikeres mintákra szükség van. Nagyon nagy szükség. Azokból tanulhatunk meg olyan dolgokat, amelyek révén itt, a szülőföldön maradvá, tehetnők a mostaninál sokkal jobba – egyénként és közösségként – az életünket. Egy ilyen mintáról faggatom Péter Ferenc polgármestert.

Molnos Ferenc

Polgármester úr, a minap egy külföldi hivatalos látogatásról tért meg. Honnan?

Tirol tartományba látogattunk a székelyföldi megyék, Maros megye, Hargita megye és Kovászna megye elöljárói.

Gyakorlatilag a Székelyföldi Önkormányzati Tanács vezetősége volt Tirolban.

A Székelyföldi Önkormányzati Tanács elnöke és a vezetőtanács tagjai voltunk jelen Tirol tartományban egy tapasztalatcserén.

Ki kezdeményezte ezt a kiutazást?

A kezdeményezés Borboly Csaba által történt. Borboly Csaba mint a Hargita megyei tanács elnöke vette fel Tirol tartomány vezetőivel a kapcsolatot, és az ő meghívásukra utaztunk el Tirolba erre a tapasztalatcserére.

Miben nyilvánult meg ez a tapasztalatcsere? Csak a Székelyföldi Önkormányzati Tanács tagjai szerettek volna tapasztalatokat szerezni Tirolban, vagy kölcsönös tapasztalatcsere mondható?

Természetesen, amikor egy kapcsolatfelvételtől van szó, akkor kölcsönös. Elsősorban mi szeretjük volna megfigyelni és megvizsgálni azokat a fejlesztéseket, amelyek Tirol tartományban történtek az utóbbi időszakban. Tirol Székelyföldnek példakép lehet azért is mert földrajzilag hasonlóságot mutat Székelyfölddel, ugyanúgy hegyvidéki zóna. Ezért szeretnénk volna tapasztalatot szerezni arról, hogy ezek a fejlesztések hogyan történtek Tirolban. De ez egy kölcsönös, oda-vissza kapcsolat kell legyen. Megpróbálunk hivatalos formában fenntartani a jövőben egy mindkét fél számára gyümölcsöző kapcsolatot.

Hogy a tiroliak mit tanulhatnak Székelyföldön, arról majd a későbbiekben beszélhetünk, most arra vagyunk kíváncsiak, hogy a székelyföldiek mit tanultak meg most Tirolban.

Hát rengeteg tanulnivaló van. Én úgy látom, hogy elsősorban a mentalitásunkon kell változtatnunk: próbáljunk meg úgy gondolkodni és cselekedni, mint a tiroliak! Célja volt ennek a látogatásnak,

megnézni az ottani hegyvidéki mezőgazdaságot és a hegyvidéki turizmust, azokat a szervezési formákat és intézményeket, amelyekkel ők dolgoznak, és ebből tanulva, hasonlókat létrehozni idehaza, Székelyföldön is. Akkor idővel hasonló gazdasági mutatókat leszünk képesek produkálni mi is.

Nálunk a mezőgazdaság a földön van, ezért aztán bárkitől tanulhatunk, mert akermere nézünk, mindenki magasabb szinten műveli a mezőgazdaságot, mint ami most nálunk történik. Tirolnak mi a sajátossága e téren?

Hegyvidéki mezőgazdaságról van szó, és azok a támogatási formák, amelyeket ott használnak, léteznek nálunk is, hiszen az uniós támogatások azonosak. Az hogy a tiroli kormány még plussz támogatásokkal segít a mezőgazdaságot és ehhez megvan a jólműködő intézményi háttér, számunkra tanulság lehet. De tanulság lehet az is, hogy a tiroliak nem feledkeztek meg az összefogás erejéről, hatékonyságáról, ezért szövetkezeti formákat használnak. Nálunk, sajnos, az ötvenévnnyi rossz tapasztalat után nehéz elfogadni, hogy így is lehet eredményesen dolgozni. A tiroliak viszont bár magángazdaságokat működtetnek, bizonyos dolgokban megtalálták azokat az együttműködési formákat, amelyek segítik őket. Szövetkeznek legelőbérítésre, vagy akár közös istállók építésére. Nagyon sok mindenben közösen lépnek fel, közösen dolgoznak és közösen élvezik munkájuk eredményét.

Milyen településforma a jellemző Tirolra?

Jellemző a szétszórt települések sora. Kis települések. A Ziller völgyében, amelyet meglátogattunk, Innsbrucktól keletre, kistelepüléseket jártunk be, amelyekben a házak nem utcákba tömörítve, hanem szétszórtan állnak, de az infrastruktúra mindenikhez ki van építve. Ez nekünk még egy álmom, hogy az utolsó kis utca is legyen aszfaltozva, meg az utolsó ház is legyen csatornázva, villanyárammal legyen ellátva. Persze, nem csak nekünk kell mentalitást váltanunk, hiszen mi függünk egy államtól, a törvényeket is úgy kell nálunk is megalkotni, hogy azokat az embereket

segítsék, akik hegyvidéki mezőgazdaságot művelnek.

A tiroli elöljárókkal való tanácskozásaink egyik témája éppen az volt, hogy a hegyvidékre külön figyelmet kell szentelni a tartományi illetve országos vezetésnek, beruházásokat kell eszközölnie, infrastruktúrát kiépítenie, a te-

tője tartott előadást arról, hogy mit jelent a tiroli turizmus. Csak a Ziller völgyében 470 millió eurós beruházás volt az utóbbi három évben. Egy 800 fős településen, ahol mi is megszálltunk, 430.000 turista éjszakával számoltak. Minden turista befizet 1,2 eurót éjszakánként, és természetesen senki nem próbálja kihúzni magát ezen kötelesség alól. Csak a Ziller völgyében 44 millió euró folyt be abból a turisztikai adóból, ami nálunk, Szóvátán olyan 30-40 ezer euró egy év alatt. És Szóvata sem tartozik a kis turisztikai települések közé. Tehát nálunk van egy nagyon jó turisztikai törvény, ami alapján nagyon jól tudnak dolgozni. Nálunk még csak tervezetek vannak. Egyilyen a parlamenti döntésre vár. ha elfogadják a honatyák, akkor javítani fog az itteni helyzeten.

Tirolban az önkormányzat mellett van egy nagyon erős turisztikai egyesület - a nálunk valaha létezett fürdőszövetség mintájára alakult -, amely nagyon sok mindent felvállal és segítségére van az önkormányzatoknak. Így például ezt a turisztikai adót a turisztikai egyesület veszi be, az ő számláin gyűl össze, aztán közösen az önkormányzattal eldöntik, hogy ebből az összegből mely területeket fejlesztik. Itt mindenki tudja, hogy ezek az összegek csakis turisztikai területen kerülnek felhasználásra.

sétálva az ember nem lát egy követ, csak a gyönyörű zöldfüvet. Az állatokat nem tápokkal, csak szénával tartják, mert akkor lesz egészséges a mezőgazdasági termék. A tejfeldolgozóba csak akkor fogadnak be tejet, ha szénával táplálták az állatokat.

Mekkora gazdaságok vannak? Mi a jellemző?

Tizenöt-huszonöt szarvasmarha közötti családi gazdaságok. Ennyiből már meg lehet élni.

A turizmus terén milyen ismereteket szereztek, milyen tanulnivalókat láttak?

Mindenki arról beszél, hogy Tirol téli turistaparadicsom, síparadicsom, viszont nyáron is ugyanannyi turista van ott, mint télen. Évtizedeken keresztül akkora infrastrukturális beruházások voltak Tirol tartományban, hogy nyári turizmus is felzárkózott a téli mögé, csupán néhány százalékkal van a téli turizmus mögött. Az innsbrucki parlament egyik szakér-

ője által előírt összegeket, vagy várjuk, hogy mikor menynit ad a kormány.

Mit lehet tenni nyáron hegyvidéken? A természeti látványosságok megközelítésére utakat, sétányokat építeni, nyári borbályakkal, biciklitakkal vonzani turistákat. Rengeteg olyan példa van, olyan szórakozási lehetőség, amivel azt a sokszázezer turistát tudják fogadni, és nekik szórakozást biztosítani. Van egy úgynevezett nyári kártya, amit a panziók kiadnak a vendégeiknek, s ami ingyenes használatot biztosít a felvonórendszereken és kedvezményt különböző turisztikai attrakcióknál. Ugyanakkor a nyári kártya révén pontos nyilvántartásba kerül valamennyi turista. Pontosan tudják, hogy adott szállásadó hány turistát fogadott, hány éjszakára. Tehát az intézményrendszer pontra van téve, működik az egész gazdaság akár egy svájci óra. Ezt jelenti Tirol, és szeretnénk, hogy ezt jelentse majd Székelyföld is.

Tirolról hallva, nekünk önkéntelenül eszünkbe jut az Olaszországhoz csatolt Dél-Tirol. És nem véletlenül. A dél-tiroli autonómia egy sokat emlegetett példa számunkra. Tirolban járva, Dél-Tirollal valamilyen módon találkoztak-e?

Találkoztunk Dél-Tirollal is. Találkoztunk két európarlamentari képviselőkkel, akik kimondottan Dél-Tirollal foglalkoztak. Ahogyan Székelyföldről nem akarnak hallani a román médiában, sajnos, Dél-Tirolról sem akarnak hallani. Nagyon kiüti a biztosítékot akár egyikről vagy a másikról beszélünk. De erről nekünk beszélnünk kell. Fontos beszélnünk, mert Dél-Tirol számunkra egy pozitív példa. El kell mondanunk, hogy mit jelent, ha pénzügyi autonómiával rendelkezik egy térség. Azt jelenti, hogy óriási fejlődés történt az elmúlt években. Ausztriának és Olaszországnak sikerült megállapodnia Dél-Tirol ügyében. Ma az összes bevétel 92 %-a ottmarad abban a térségben, amiből nemcsak fenntartja magát, de minden más tartománynál jelentősebb fejlődésen is megy át.

Ezt jelenti az önrendelkezés, amire mi vágyunk, s amit lépésről lépésre meg kell valósítanunk.

Hívogat az iskola...

Mint minden szeptemberben, a nyári vakációt követően újra megszólalt a csengő, amely iskolába hívogat kicsiket-nagyokat egyaránt. Ki-ki felveszi a hátitáskát, és a nyári napok élményeivel, valamint az új tanévre vonatkozó új reményekkel, több-kevesebb lelkesedéssel indul neki a feladatoknak, újabb kihívásoknak.

Az új tanügyi törvény és annak megvalósítása, gyakorlatba való ültetése kihívások elé állítja a gyereket, pedagógust egyaránt, hiszen egyre több követelménynek, elvárásnak kell megfelelnie annak, aki a tanulást, a munkát lelkiismeretesen szeretné végezni. Az elvárások magasak, a „fentről” biztosított feltételek azonban annál csekélyebbek.

Az, hogy Szovátán mégis sikerül évre-évre megtartani, fenntartani és második otthon biztosítani gyerekeinknek az óvodai- és iskolai intézményekben, köszönhető városunk sok lelkes pedagógusának, az intézmények vezetőségé-

nek, illetve nem utolsó sorban a város Önkormányzatának, amely szívügyeként kezeli a gyerekek, iskolák sorsát, jövőjét.

A Szakadati Általános Iskola is új, egyben rendhagyó tanévet kezdett e szeptemberben. Rendhagyót, mivel az iskola életében utolsó tanév, amikor felső tagozat (VII-VIII. osztály) működik az iskolában, jövő tanévtől már csak alsó tagozat kap helyet az épületben.

Ennek ellenére az iskola és óvoda öreg falai mosolygósabb arccal fogadták a tanévkezdő gyerekeket, mivel a nyár folyamán, a kicserélt ablakok szebb „külsőt” és melegebb „belső” varázsoltak az osztálytermek számára. Az ablakok kicserélésében nagy segítségünkre volt a hollandiai Romeense Kinderhulp Alapítvány, amely a Pro Sovata Alapítvány közreműködésével fedezte ezt a befektetést, sőt még e hónap folyamán sor kerül az épület összes ajtájának kicserélésére, amelyet szintén a hollandiai alapítvány

biztosít az iskola számára. Az iskola munkaközösségének és a gyerekek nevében is ezúton szeretnénk köszönetet mondani önzetlen segítségükért, amellyel az iskolát támogatták.

Ugyanitt köszönjük meg Szováta Város Önkormányzatának mindenkor készséges segítségét is, valamint azt, hogy a központi költségvetésből az iskolára osztott összeg lehetővé tette, hogy a nyári vakációban konvektorokat szerelhetek fel a régi, kevésbé biztonságosan működő csempékályhák helyett.

Örülünk, hogy az együttműködés és összefogás erejével sikerült iskolánkat barátságosabbá, biztonságosabbá tenni a gyerekek számára, akik új lelkesedéssel, megújult erővel kezdik az új tanévet. Reméljük, hogy a tavasszal megújult iskolaudvar és az ablakok bekukucskáló napsugár biztató fénye pozitívan hat majd iskolai közérzetükre, tanulmányi eredményeikre.

A tanévkezdés alkalmából pedig kívánom, hogy a folyamatos változás, átalakulás szolgálja iskolánk, egész oktatási rendszerünk számára azt a célt, melyet eleink már régen felismertek:

„Az iskola arra való; hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen a tudás vágya, megismerje a jól végzett munka örömeit, megizlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.”

(Szent-Györgyi Albert)

Kiss Enikő

Vöröskeresztes táborban Tatán

Hetedik alkalommal hívtak meg az idén a tatai vöröskeresztes táborba. A testvérváros meghívását elfogadva, öt szovátai gyerekkel vehetem részt – az ötven tatai gyerek mellett – az augusztus 20-28. között szervezett táborozáson.

Egy héten át reggeltől estig változatos tevékenységekben, versenyeken vehettek részt a táborozó fiatalok, megmutatva tehetségüket, szorgalmukat, fegyelmezettségüket. A Ki mit tud?, Úszóverseny, Csopperverseny, Közlekedési verseny, Szobaszemle, Íjászverseny mind-mind jó alkalom volt arra, hogy kipróbálhassák magukat, s hogy nem eredménytelenül azt a számos díj és a kapott sok ajándék bizonyítja. A fürdőzés, rovásírás tanulás, habparti, gyöngyfűzés, bábszínház, baranta bemutató, mentőautó bemutatása és elsősegély leckék, városnézés a Dotto kisvonattal, hajókázás az Öreg-tón, kirándulás a tatai tavak körül és azok bemutatása, táborút egy-egy momentum a ismeretszerzésnek és a szép nyaralásnak.

A közös programok által a gyerekek között barátságok alakultak ki. Elmondható, hogy ez a tábor is hozzájárult a két város közötti kapcsolatok ápolásához, és a szovátai gyerekek tatán ismét öregbítették jó hírnevét városunknak.

Köszönet mindazoknak, akiknek erőfeszítései által – a pénzügyi-gazdasági válság ellenére – újból lehetett Vöröskeresztes tábor tatán, s akik hozzájárultak ahhoz, hogy mi is táborozhassunk: a tatai Vöröskereszt vezetőségének és támogatóinak – személyesen Jámbor Imre területi titkárnak – valamint a szovátai önkormányzatnak az utazás biztosításáért.

Dénes Magdolna

a szovátai Vöröskereszt elnöke

Vetélkedőn a magyar-lengyel barátságról a magyar-lengyel barátságért

A Magyar-lengyel együttműködés éve alkalmából rendezett többnapos vetélkedőt a Veszprém megyei önkormányzat szeptember 14-18. között.

Június elején szereztünk tudomást a versenyről, a döntőbe jutáshoz egy esszé megírása volt szükséges három lehetséges témából. Mindhárom témában a magyar-lengyel barátság múltját eleveníthettük fel. Ez nagyon felkeltette érdeklődésünket, annyira, hogy a nyári vakációnk első két hetét az esszé megírásával töltöttük. Odaadó munkánkat siker koronázta, bejutottunk a döntőbe.

A döntő helyszíne a Balaton parti Csupak volt. Odajutásunkat Szováta város Polgármesteri Hivatala biztosította,

akiknek nagy köszönettel tartozunk.

Utazásunk kezdetét vette szeptember 14-én, még aznap délután megérkeztünk a Csupaki Ifjúsági Táborhoz, ahol elfoglaltuk szállásunkat. Kedves fogadtatásba részesültünk, vacsora után városfelfedező útra indultunk, amit a Balaton parti mólón fejeztünk be.

A megmérettetés szeptember 15-i megnyitóján a diákokat és kísérőiket Kovács Norbert, a megyei közgyűlés alelnöke köszöntötte, aki hangsúlyozta a lengyel-magyar barátság történelmi gyökereit. A fiatalokhoz szólva kiemelte: Ők a jövő generációja, akiknek nagyon fontos, hogy ismerjék történelmi

múltjukat, melyhez a Bem József történelmi vetélkedőre történő felkészülés jó alkalmat teremt. Az alelnök után Ambrus Tibor, Csupak polgármestere üdvözölte a jelenlevőket. A megnyitót követően dr. Kovács István történész-régész, volt krakkói konzul, *Így élt Bem* című könyvéről tartott előadást, először lengyel, majd magyar nyelven.

Ezt követően a hivatalos verseny írásbeli része vette kezdetét. Az itteni teljesítményünk alapján a 169 versenyző közül 30-an jutottunk tovább a szóbeli fordulóra. Csupatunk mindhárom tagja továbbjutott, ezzel előnyt szerezve a csapatok szerinti értékelésben, hiszen a szovátai csapaton kívül csak egy másik csapatnak sikerült mindhárom versenyzőjét döntőbe juttatni.

A pénteki nap a kirándulásról szólt. Először Balatonfüreden játékos városismereti vetélkedőn vettünk részt. A vetélkedő célja Füred látványosságainak interaktív megismerése volt. Ezt a balatoni hajókázás követte, úti célunk a Tihanyi Apátság kikötője volt. Nemcsak a táj szépségei, hanem az időjárás is kedvezett nekünk.

Csupakra való visszatérésünk után újabb előadáson vettünk részt. Éjszakába nyúló tanulás követte ezt, a zánkai csapat továbbjutójával

és felkészítő tanárával, akikkel életre szóló barátságot kötöttünk.

Másnap reggel nagy izgalommal indultunk el Veszprémbe, a Megyeházán tartott szóbeli megmérettetés helyszínére, ami egyben a verseny utolsó fordulója volt. A zsűri elnöke dr. Kovács István, a tarnóvi múzeumképviselője volt.

A vetélkedő ünnepélyes záróeseményén jelen volt dr. Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, valamint Roman Kowalski lengyel nagykövet. A miniszter minden résztvevő számára meglepetéssel készült.

Nagy meglepetésünkre a szovátai csapat, név szerint: Berecki Bernadett, Kulcsár Kilyén Robert

és Tóth Kinga II. helyezést ért el a 35 csapatból, az egyéni díjazásban Tóth Kinga 6. helyezést kapott.

A győztesek és a helyezettek egy-egy hetet üdülhetnek Lengyelországban. Nagy örömmel fogadtuk a hallottakat.

Külön köszönet illeti felkészítőnket Nagy Sándor történelem szakos tanár urat, és a Polgármesteri Hivatal vezetését utazásunk biztosításáért.

Felejthetetlen élményekben volt részünk, nemcsak új tapasztalatokat, hanem új barátokat is szereztünk, és ismét eredményesen képviseltük városunkat, ezennel nemzetközileg is.

Berecki Bernadett,

Kulcsár Kilyén Robert, Tóth Kinga

Maros megyei tinik tábora Kőrispatakon

Tavaly a rugalmasság volt a kulcsfogalom Borzonton, idén emellett a „semmi sem lehetetlen” törvénye, azaz a „megoldjuk” fogalmazódott meg legtöbbször a Gyulafehérvári Caritas Maros megyei Családsegítő Szolgálat (CSSSZ) által megvalósított kőrispataki tinitáborban a szervezők és a résztvevők szájából. A 25 Maros (szóvátai, szakadati, gyulakuti, balavásári, göcsi, somosdi, dózsagyörgyi, maroskeresztúri és maroszentgyörgyi) és Hargita megyei, csíkszeredai nyolcadik, kilencedik és tizedik osztályba készülő serdülő 2011. szeptember 05. és 09. között hessegette el közösen a fenyegetően közel került új tanév gondolatát. A 17 lány és 8 fiú a semleges zóna által elhatárolt házikókban cuccoltak be szekrényeikbe és ágyikóikba, miután felleltározták a kertszerű barátságos udvar bőséges természetét, és téreőr után nyomoztak az alma- és szilvafák alatt, a kapu előtt, vagy a teraszokon...

Gyümölcsöző volt azonban a fiatalok számára az együtt töltött négy nap a strukturált program által nyújtott barátkozás, ismerkedés, előadások, kiscsoportos beszélgetések, játékok, vetélkedők, múzeumlátogatás, kézműveskedés, a reggeli ima, az esti gondolatok, a tábori Facebook, a tinifórum, a tábori himnusz és tábori tánc (Emberek: Süt a nap...), a kajálásra hívó zene, a közös hintázás – és sokáig sorolhatnánk még – révén.

Hétfőn déltől péntek délig a következő célokért dolgoztak együtt a fiatal szervezők és a még fiatalabb táborlakók, tanulók, szociális munkások, pszichológusok, szociálpedagógusok, gyógypedagógusok és segítő foglalkozású önkénteseik:

- pszicho-educáció révén változásokat eszközölni a fiatalok szemléletmódjában

- a szociális és közösségi készségek fejlesztése

- elérni, hogy a közvetlen érintettek kérdéseket tehessenek fel, megfogalmazhassák véleményüket, problémáikról beszélhessenek különböző, számukra releváns témákban

- elsősorban vidéki környezetből származó tizenévesek ismeretanyagának rendszerezése és bővítése

- építő jellegű szórakozás biztosítása (vetélkedők, alternatív szabadidős foglalkozások, kirándulások).

Minden reggel ébresztettünk is, kézben tartottuk a konyhai szolgálatot is, vigyáztunk a környezet tisztaságára is, elő is adtunk (bár az előadások sorát Sándor István, azaz Isú székelyudvarhelyi kollégánk nyitotta hétfőn, kikövezve a további napok gondolatokat ébresztő bemutatónak menetét), valamint fáradhatatlanul fényképeztünk is a kiscsoportos tevékenységek vagy az éjjeli felügyelet és a sok minden más kötelezettség mellett. Isú a tiniálmok mikéntjéről és hogyanjáról, szükségességéről mesélt olyan meggyőzően, hogy újra kellett terveznie saját programját is: a serdülők lelkesedésének, érdeklődésének engedve ő maga is ott ragadt estére, nemcsak az ajánlott böngészőnivalók a könyvtárhoz hasonlóan népszerű táblán. Pedig nem is volt rajta kötelező az olvasmány...

Cosma István szociális munkás – pszichológus a tinik életének néhány további vonatkozását világitotta meg, az önismeretre összpontosítva én-pajzsokat kovácsoltunk önmagunk és mások számára. Bartis Kinga szociálpedagógus „Keresem – Szeretem” címmel vezette végig kis közönségét a párvalasztás megkerülhetetlen kérdéseiben, a nemi különbségeken, a koherens kommunikáción, a szerelem mi-

benlétére, kialakulására, intenzitására, tartósságára és veszélyeire keresve válaszokat. Mindez ritka jó hangulatban, szinte állandó mosollyal ötvöződött a szervezők és meghívottak arcán (Isú után szerdán este Ludescher László ágazati igazgató és Gál Csilla könyvelő is meglátogatta a tábort) a szórakozással is felérő csapatmunka.

Voltak persze elvárások és szabályok is, a szervezőkre és a résztvevőkre is érvényesek, volt, amikor meg is szegtek őket, dacolva a következményekkel. Olykor hiányoztak az otthon maradt haverek és a szülők is, a tábori kutyas néha az otthoni házi kedvencet is helyettesítette, pénteken délből viszont már az egymástól való búcsú görbítette lefele az ajkakat, és csalt könnyeket az addig szüntelenül csintalanul csillogó szemekbe.

A tábori himnusz és tánc címéhez hűen nem lehetett panasz a felhőkre sem, ha néha be is

szürkült az ég alja, a sok kedves játék, a filmklub közös élménye, a kikövetelt szabadidő, a karaoké hangereje, a tábortűz fénye és a T-faktor láza, valamint a tinibuli pörgése mindenért kárpótolt. És akkor még nem is beszéltünk a zöldségleves, a paszulyfőzelék, a lángos, a túróspuliszka, a spagetti, a tükörtojás vagy a 60 kéz által előkészített gulyás illatáról, ízéről, a tinitea vagy a szervezői kávé zamataról.

Pénteken délelőtt a Balint Trans visszahozta és ki is próbáltuk az egymásrautaltságot is a hétfői beköltözés közepette a Mercedes kisbusz csomagtartójában felejtett családi papucskokon, hogy még több emlék sűrűsödhessen a kiértékelő kérdőívek után útravalónak kapott, a heti történéseket összegző tábori mottóba, Ron Cristian gondolatába: „Higgy a szívedben és saját jószágodban, mert ha így teszel, mások is ezekben fognak hinni. Higgy a csodában, mert teli van vele az élet. De

lyek eredményeként még azok a fiatalok is előkeresték tinitáboros jegyzetfüzeteiket és tollaikat az elérhetőség-listák kedvéért, akik korábban egy sort sem írtak bele az előadások vagy kiscsoportokon sem. A buszon szállva, majd a buszon hazafele pedig legalább még egy zeneszámot csereberéltek egymással blue-toothon, és még egy-egy utolsó képet készítettek egymásról, a kőrispataki tájról, majd a faluhatárt jelző tábláról, a fák között el-eltűnő és elő-előbukkanó Bözödi tórol, miközben egymással versengve szólaltak meg a telefonok... („Mindjárt érkezem, anyu, várjál csak, hol vagyunk, Makfalván...”, „Vártok majd a csorgónál?”)

Apró csodák, köszönhetően a Gyulafehérvári Caritas Maros megyei Családsegítő Szolgálat (CSSSZ) szakmai teamjének, Szóvata, Gyulakuta, Balavásár, Somosd, Dózsa György, Maroskeresztúr és Maroszentgyörgy önkormányzatának, névtelensé-

ami a legfontosabb, hogy higgy önmagadban... mert odabenn a lelkedben rejtőzik a csoda, a remény, a szeretet és a holnap álmai.”

Apró csodák a kőrispataki tájba belopózó őszi környezetben, ame-

get kérő támogatóinknak, a szóvátai Larix KFT.-nek és a szóvátai Corvinartcom KFT.-nek, és a caritasos családsegítő táboroknak immár hagyományteremtő módon otthont adó kőrispataki Szócs családnak.

Szabó Attila, szociális munkás

SZOVÁTÁN A MUSTÁRMAG

A Szóvátai Polgármesteri Hivatal meghívására városunkban vendégszerepel a Székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház színművésze, Kulcsár – Székely Attila, *Mustármag* című Wass Albert műveiből összeállított egyéni produkciójával. Az előadásra október 16-án, vasárnap 18 órától a Szóvátai református templomban kerül sor. A belépés ingyenes. Az előadást a színművész minden esetben az adott település valamelyik templomában adja elő, Szóvátán a református templomra esett a választás, de a szervezők szeretettel várnak minden városlakót felekezeti hovatartozás nélkül.

Újabb kulturális örökségvédelmi programot indít a szaktárca

Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter szeptember 18-án, vasárnap, az Európai Örökség Napján jelentette be, hogy az általa vezetett tárca újabb örökségvédelmi programokat indít el. A kulturális miniszter a Szilágy megyei Krasznán elmondta, kezdeményezi az „Épített örökségünk felmérése, védelme és hasznosítása” nevű programcsomagot. Ennek célja elsősorban számba venni mindazt, ami nem szerepel az országos műemlékvédelmi listán, ám védelemre érdemes, s ugyanakkor egy olyan hasznosítási stratégia kidolgozása, amely magában foglalja a kulturális turizmust, a helyi termékek piacának kiszélesítését valamint új munkahelyek teremtését.

későbbi védelmi és hasznosítási feladatok alapját. A program időtartama 4 év.

2. A középkori épített örökség felmérése, védelme és hasznosítása. A program által a középkori várak, várkastélyok, illetve a Dunamenti várkastélyok védelme és hasznosítása valósul meg. Az országos műemléki listán pillanatnyilag 153 ilyen jellegű épület szerepel, soknak azonban nincs funkciója, nem látogathatóak, igen elhanyagolt állapotban vannak. A program célja ezeknek a felmérése, hasznosításuk beindítása, illetve ezek bevonása a turisztikai keringésbe.

3. Az ipari épített örökség felmérése, védelme és hasznosítása. Romániában ugyanúgy, mint a világ más országaiban is, az iparoso-

Kelemen Hunor elmondta, véleménye szerint az épített örökség helyreállításának akkor van értelme, ha a társadalom azt elfogadja, igényli, és ha annak hasznából minden állampolgár részesedik.

A kulturális tárca vezetője által kezdeményezett programcsomag a következőkből áll:

1. A népi építészeti örökség felmérése, védelme és hasznosítása. Ennek célja az országban még fellelhető, népi építészeti örökség felleltározása és kutatása, illetve a legértékesebb 100–150 népi műemlék in-situ védelmének biztosítása. Az első szakaszban a népi építészeti hagyaték számbavétele, egy részletes adatbázis elkészítése a cél, s ezt követően az ország népi építészeti kataszterének elkészítése. Ez az adatbázis teremti meg a

dással együtt járt egy különleges építészeti kialakulása. Gyakran ezek a gyárépületek, műhelyek, csarnokok ma elhanyagolt állapotban vannak, s hasznosításuk nem megoldott. Holott szerte a világban a legérdekesebb újrahasznosítási projektek pontosan ezekben az épületekben történnek. A program célja ezen épületek felkutatása, s egy részükre hasznosítási stratégia kidolgozása, illetve bemutatásuk, turisztikai hasznosításuk elősegítése.

Mindhárom program széles társadalmi támogatottságot feltételez: az Országos Kulturális Örökségvédelmi hivatal mellett egyetemek, civil szervezetek, önkéntesek vesznek majd benne részt.

A mi Hegyünk

Nem túl magas, nem nehéz „megmászni”, nincs messze – pár órányi kényelmes gyalogtúra árán elérhető. A tető alatt jóvizű forrás ered, a tetőről tiszta időben gyönyörű kilátás nyílik a Nyárad- és a Kis-Küküllő völgyére. Rendszeres látogatói szerint ez a hely fenséges nyugalmat áraszt, amely az arra járó emberekbe áramlik, mentesítve őket egy időre a mindennapi nyomasztó gondok terhe alól.

A mi Bekecsünk ez a hegy. Mindenki, aki járja erdős oldalait, napsütötte vagy árnyas tisztásait gombáért, málnáért, nyugalomért.

Nem olyan rég több vendége volt a Bekecsnek. Minden ősszel egy napra gyermekhad vette birtokába a tetőt, a közeli tisztásokat. Iskolások, akik tanáraik vezetésével a szélrózsa minden irányából érkeztek a tetőre az akkor még álló kilátóhoz. Ez volt a Bekecsi Csillagtúra. Feledhetetlen élmények forrása sok mai felnőtt számára.

Az első Csillagtúrára 1972-ben került sor Madarász Antal vajai földrajztanár kezdeményezésére. Az ötletet felkarolták a környező települések iskoláinak tanárai.

Ettől kezdve minden évben több száz, esetenként közel ezer gyerek vett részt a túrán a következő településekről: Parajd, Illyésmező, Szováta (mindenik iskola), Szakadát, Sóvárad, Nyáradremete, Nyáradköszvényes, Deményháza, Miháza, Kendő, Márkod, Nyáradcselye, Nyáradmagyaros, Nyáradszereda(!).

Tartalmas, vidám, szép nap volt. A gyerekek népdalokat, verseket tanultak, a vidék egy-egy híres szülőföldről szóló előadásokat hallgattak, a hely növény- és állatvilágával ismerkedtek majd szalonnát sütöttek, falatoztak, aztán különböző versenyeken vetélkedőkön vettek részt: énekverseny, főzőverseny, zsákbutítás, lepényevés, tojásegyensúlyozás, foci.

A szervezésből oroszánrészt vállaltak a szovátai pedagógusok: Csortán Márton, Simon Éva, Mátyás Endre, Kacsó István, Vér Aranka, Fekete Árpád, Fekete Edit, Sebe Zoltán, Józsa András, Józsa Ágnes, Gulyás Ildikó és mások.

A nyolcvanas évek második felében a kommunista diktatúra mustárgázos lehellete a Bekecs

levegőjét, a Csillagtúra légkörét is megmérgezte. A minderről tudomást szerző hatóságok nem nézték jó szemmel a néphagyományok ápolását, a valós történelem megismerését. A pedagógusok egy részét megfélemlítették, így a Csillagtúra sokat veszített értékes tartalmából, vonzerejéből.

1990-től érthetetlen módon tovább folytatódott a sorvadás. Egyre kevesebb településről egyre kevesebben vettek részt a túrán, mely néhány évben el is maradt. Tavaly már csak a sóváradai iskola néhány tanulója és néhány „civil” szovátai vett részt a szovátai huszárok által szervezett szép ünnepségen. A környező településekről is jött csekély számú érdeklődő.

Az idén újra lesz Csillagtúra október 1-én, úgy tűnik a Bekecs környéki települések felélesztik ezt a szép hagyományt. Reméljük, újra feljön, és sokáig ragyog a Csillagtúra csillaga.

Köszönet Fekete Árpád tanárnak a régi Csillagtúrával kapcsolatos adatokért.

Péter Huba

Sudoku (45)

A négyzetű üres négyzeteibe úgy kell beírunk a hiányzó számokat 1-től 9-ig, hogy minden sorban, oszlopban és a kis négyzetekben is egyetlen szám se ismétlődjön.

Készítette: Sebe Zoltán

4			5	3			7	
1							2	
		5	9		2	6		
	9	4			7		3	5
		6	2			9		
	7		3		5			
							9	
	3	7	6					
			4	8				6

Világítótornyok (43)

A mellékelt ábra a tengert jelképezi, amelyen világítótornyok vannak elhelyezve. A tornyok rendeltetése, hogy megvilágítsák a hatósugarukba eső sort és oszlopot. Minden világítótorny annyit – egy négyzet méretű – hajót világít meg, amennyit a tornyon feltüntetett szám jelöl.

Határozza meg a hajók helyzetét, tudva azt, hogy hajó hajóval és hajó világítótornyval még sarkosan sem érintkezhet! A tengeren 11 hajó található.

Készítette:
Sebe Zoltán

			3					
			4					
3								
					1			
							0	
			2					
						3		

Kisebb-nagyobb, mint... (19)

Az ábra min den sorában és minden oszlopában az 1-5-ig (is) terjedő pozitív szám egyszer szerepel. Az előre megadott számok és jelek segítségével tölts ki a hálót, tudva azt, hogy:

„<”
- kisebb mint...;
„>”
- nagyobb mint...

Sebe Zoltán

	>		<		>		<	
		^		v				^
							<	
		^			^			v
							<	
	^		v				v	
	>							
		^					v	
	<		>		>		<	

Beszólás: Inkább csináld holnap! Ma már eleget hibáztál!

Közlekedésben

Egy piros kis Polski hűz egy Rolls Royce mellé a pirosnál. A vezetője kikiált:

- Van rádió a kocsijában?
- Ez csak természetes – válaszol a Rolls Royce vezetője.
- És telefax?
- Hát persze.
- És franciaágy?

A luxuskocsi tulajdonosa elszégyelli magát, és elhajt az első szervízbe, ahol egy franciaágyat

szerezett a kocsijába. Egy hét múlva megpillantja a kis Polskit egy parkolóban. Odamegy hozzá, és bekopog az ablakán:

- Van már franciaágy is a kocsiban!
- És ezért zavart meg zuhanyozás közben? – válaszol a kis Polski tulajdonosa.

- Mondd, apa, mi az az angyal?

- Az angyal kisfiam, az egy olyan gyalogos, aki túl későn ugrott félre.

Gyönyörű metáلكék Porsche száguld az M7-esen. Egyszer csak balról elsuhan mellette egy zöld Trabant. A vezetője átkiabál:

- Ismeri a Trabantot?

A dolog bosszantja a Porsche tulajdonosát, és nagyobb sebes-

ségre kapcsol, megelőzve a Trabantot. Két perc múlva újra elhúz mellette a Trabant:

- Ismeri a Trabantot?

- A pimasz! – hördül fel a porché, és padlóig nyomja a gázt.

Megelőzi a Trabantot, ám az hamarosan ismét elzúg mellette:

- Ismeri a Trabantot?

- Igen! – kiáltja megadóan a Porché.

- Akkor mondja meg, hogy lehet leállítani!

Van két tehened

- Hagyományos (Konzervatív) gazdaság:

Van két tehened.

Az egyiket eladod, és az árából veszel egy bikát.

Az állatállományod gyarapodik, a jövedelméből nyugdíjba mész.

- Indiai gazdaság:

Van két tehened.

Szentként tiszteld őket. Éhen halsz.

- Izraeli gazdaság:

Egyetlen tehened sincs.

Bejelentetted, hogy igényt tartasz az indiai tehenekre. Felszólítod a világot, hogy nyújtson segítséget: az USA pénzt adjon, Kína katonailag segítsen, Nagy-Britannia adjon harci gépeket, Olaszország ipari berendezéseket, Németország technológiát, Franciaország tengeraltjárókat, Svájc nyújtson kedvezményes hiteleket, Oroszország szállítson gyógyszert, Japán pedig gyártósortokat - mindezt ingyen, kárpótlásként a történelem során elszenvedett üldöztetésekért. A kapott támogatásokból megveszed az indiai teheneket, majd deklarálod, hogy a világ ki-

szakmányol és gyűlöl téged.

- Amerikai gazdaság:

Van két tehened.

Az egyiket eladod, a másikat pedig arra kényszerítetted, hogy 4 tehén helyett tejljen. Megdöb-bensz, amikor a tehén váratlanul elpusztul. Az esetet ráfogod egy olyan országra, amelyiknek van tehene, és azokat természetes körülmények között tartja. Bejelentetted, hogy az ország veszélyt jelent az emberiségre. A világ megvédése érdekében megtámadod az illető országot és elkobozod a teheneket.

- Francia gazdaság:

Van két tehened.

Sztrájkolsz, mert három tehenet akarsz.

- Német gazdaság:

Van két tehened.

Továbbfejlesztetted őket, így 100 évig élnek, havonta csak egyszer esznek és megfejik önmagukat.

- Angol gazdaság:

Van két tehened.

Mindkettő kerget.

- Olasz gazdaság:

Van két tehened, csak nem tudod, hogy hol vannak.

Elmész sziesztázni.

- Svájci gazdaság:

Van 5000 tehened, de egyik sem a tied.

Másokkal fizettetsz a megőrzésükért.

- Japán gazdaság:

Van két tehened.

Átalakítod őket, így az eredeti méret 1/10-ére csökkennek és hússzor több tejet adnak, mint a normál méretű tehenek. Ezután cuki kis rajzfilmfigurákat készítesz róluk, és Cowkimon néven, az egész világon árusítod őket.

- Orosz gazdaság:

Van két tehened.

Megszámolod őket, és azt tapasztalod, hogy ötven vannak. Újra megszámlolod, ekkor 72 tehén az eredmény. Megint megszámlolod, most 17 tehenet találsz.

Feladod és kinyitasz egy újabb üveg vodkát.

- Nigériai gazdaság:

Van két tehened.

Az egyiket megveszed, majd bejelentetted, hogy ellopták. A rendőrség megkezdte a nyomozást, és 100 km sugarú körön belül mindenkit letartóztat. Addig kínozza őket, amíg valaki be nem ismeri, hogy ő lopta el a tehenet. A rendőrség, büntetésül, minden letartóztatott személytől elkoboz 1-1 tehenet. Így most te visszakaptad a tehenedet, a rendőrségnek pedig van egy új tehénfarmja.

- Magyar gazdaság:

Van az államnak két tehene.

A felelős vezető a tejet hazaviszi, majd bebizonyítja, hogy a teheneket privatizálni kell, hiszen az üzletág ráfizetéses. Elhatározzák a tehenek jelképes összegért történő eladását, majd meghirdetik a helyi újságban, amely egy példányos és csak a vezetőnek jár. A vezető megpályázza a marhatendert, és csodák csodája: meg is nyeri! Rögtön tart egy sajtótájékoztatót, hogy részéről mekkora áldozat a vállára venni ezt a két gyengén működő tehenet. Ezután politikai pályára lép, és ilyen módon az eredeti két tehennel maga köré gyűjt még egy csomó marhát.....

Bűvös négyzet (42)

Meghatározások: 1. ...tó (Tekirdag). 2. ...cén, földtörténeti harmadkor. 3. Félészű. 4. Csúcsív. 5. Hidrogénklorid.

Készítette: Dósa Márta

A hadseregben

A laktányában kolerajárvány tör ki. A vezetés elrendeli, hogy figyeljék a mellékelységeit. Egyik éjszaka Kovács közlegényt felverik az álmából:

- Azzonal jöjjön velünk, mert maga kolerás!
- Honnan veszik?
- Megfigyeltük, hogy tizenegyszer ment egymás után a mellékelységebe.
- Az igaz, de tízszer foglalt volt.

.....

A katonatorvos megkérdezi a sorozásra jelentkező újoncot:

- Van valami komoly betegsége?
- Igen, van. Rövidlátó vagyok.
- És tudja ezt valamivel bizonyítani?
- Igenis, kérem! Látja főorvos úr ott a falon azt a szöveget?
- Látom.
- Na látja, én nem látom.

.....

- Százados úr! Kovács honvéd leugrott ejtőernyő nélkül!
- Már megint?

I S S N 2 0 6 9 - 0 8 2 7

Felelős kiadó: Szóvata Város Polgármesteri Hivatala, Péter Ferenc polgármester
Szerkeszti: Molnos Ferenc, Grafikai szerkesztő: Siklodi Zsolt
Lapszámunk munkatársai: Berecki Bernadett, Dénes Magdolna, Dósa Márta, Kiss Enikő,
Kiss János, Péter Huba, Sebe Zoltán, Szabó Attila,